

**SKUPINA DRŽAVNIH SVETNIKOV
(prvopodpisani Miloš Pohole)**

Ljubljana, 9. marec 2016

Gospod
Mitja Bervar, mag. manag.
Predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	09 -03- 2016
Šifra:	
Povezava:	
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

PREDLOG ODLOŽILNEGA VETA

Podpisani državni svetniki s prvopodpisanim Milošem Poholetom, na podlagi 75.a člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), dajemo pobudo za sprejem odložilnega veta na

Zakon o mednarodni zaščiti (ZMZ-1), EPA 958-VII

Zakon je Državni zbor sprejel na 16. redni seji 4. marca 2016.

Podpisi so priloženi.

OBRAZLOŽITEV ODLOŽILNEGA VETA

S predlogom Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) (EPA 958-VII), ki ga je Državni zbor sprejel na 16. redni seji 4. marca 2016, se uvaja nekatere pomembne novosti, predvsem glede standardov oseb s priznano mednarodno zaščito in postopkov za priznanje mednarodne zaščite. Ob tem lahko izmed predlaganih rešitev izpostavimo določbo 97. člena, ki veže pravico do podaljšanja prejemanja denarnega nadomestila na udeležbo na tečaju slovenskega jezika. S predlogom zakona se ukinja pravico do enkratne denarne pomoči ob izselitvi iz azilnega doma in pravico do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev za družinske člane oseb s priznano subsidiarno zaščito.

V času zakonodajnega postopka, v drugi in tretji obravnavi, pa se je izkazalo, da predlagane rešitve v Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) ne sledijo rešitvam, ki jih sprejemajo druge države, npr. Avstrija, Švedska, Danska in Nemčija, ki zaostrejejo zakonodajo s področja mednarodne zaščite.

Menimo, da bi bilo pri pripravi nove zakonodaje s področja mednarodne zaščite treba upoštevati predvsem varnostni vidik in tudi vzpostavitev varovalk za zmanjšanje tveganja možnosti zlorab v okviru postopkov po Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1), npr. z vzpostavitvijo dolžnosti s pogodbo za prosilce oseb po Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) ter oseb, ki jim je bil status po tem zakonu tudi priznan.

1. Predlagatelji uvodoma poudarjamo, da je Komisija Državnega sveta za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) na svoji 64. seji 3. februarja 2016 predlog zakona sicer podprla. V razpravi je komisija pozdravila določbo glede aktivne udeležbe na tečaju slovenskega jezika za osebe s priznano mednarodno zaščito (97. člen ZMZ-1), saj je znanje slovenskega jezika bistven element za integracijo v slovensko družbo. Ob tem je komisija tudi izpostavila, da bi bilo smiselno v zakonsko dikcijo vključiti tudi določbe o uspešnosti na omenjenem jezikovnem tečaju.

Ob tem dodajamo, da bi bilo smiselno, da bi v zakon umestili določbo za vzpostavitev dolžnosti oseb s priznano mednarodno zaščito. In sicer tako, da bi morala oseba s priznano mednarodno zaščito podpisati pogodbo o izobraževanju z namenom, da se ji olajša bivanje v okolju, ki ji nudi pravico do mednarodne zaščite. Pogodba vsebuje pravice in dolžnosti osebe, ki ji je bila priznana mednarodna zaščita iz tega zakona. V pogodbi bi se določilo tudi obveznost obiskovanja programa učenja slovenskega jezika in seznanjanja s slovensko zgodovino, kulturo, ustavno ureditvijo in izpit iz tega področja. V kolikor oseba s priznano mednarodno zaščito ne bi izpolnila pogodbenih obveznosti, ne bi mogla zaprositi za podaljšanje statusa po Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1).

2. Prav tako bi bilo treba razmisliti o tem, da bi se v Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) določneje opredelil rok, v katerem mora odločiti pristojni organ o priznanju mednarodne zaščite. Ob tem bi bilo potrebno prosilcu za priznanje mednarodne zaščite naložiti odgovornost, da bi pri tem predložil listine, iz katerih bi izhajala resničnost podatkov, kot jih je navedel v prošnji, v kolikor je le-te mogoče dokazovati z listinami. V kolikor teh podatkov ne bi bilo mogoče dokazovati z listinami, bi moral navesti in

dokazati razloge, da dokazovanje ni mogoče ter na drug način dokazati resničnost podatkov.

Obenem bi moral Zakon o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) opredeliti tudi rok, v katerem bi morala oseba, ki želi vstopiti v Republiko Slovenijo, pri pristojnem organu izraziti namen za vložitev prošnje in hkrati navesti razloge za to. Ob tem bi morala prošnjo vložiti v 3 dneh od vstopa v Republiko Slovenijo, pri čemer pa ne bi mogla uveljavljati razlogov, ki jih ni navedla, ko je izrazila namen za vložitev prošnje.

Smiselno bi bilo razmisliti o rešitvi, da bi se po zgledu vse večjega števila drugih držav število prosilcev omejilo na določeno število. In sicer tako, da bi se omejilo prosilce na število prošenj za mednarodno zaščito v letu 2015. To število tudi odraža realno mejo števila prošenj v prvem letu migrantske krize brez morebitnih špekulativnih prošenj za mednarodno zaščito, ki bi bile posledica zavračanja ali vračanja migrantov iz drugih držav.

Prav tako bi bilo smiselno omejiti možnost pridobitve statusa na podlagi združitve družine, in sicer tako da bi lahko družinski člani zaprosili za status, ko pridobi oseba, na podlagi katere se vlaga prošnja, vsaj petkrat zaporedoma pravico do začasnega prebivanja. Obenem bi morala takšna oseba izpolnjevati pogoj nastanitve in zadostnega vira preživljanja.

Predlagatelji menimo, da bi veljalo razmisliti tudi o črtanju enkratne denarne pomoči ter jo spremeniti v zagotavljanje namestitve in prehrane. Tako bi bila oseba s priznano mednarodno zaščito upravičena do zagotavljanja namestitve in prehrane eno leto od dneva pridobitve statusa. Pri čemer bi bil rok enega leta vezan na dodelitev statusa po Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1).

3. V obravnavi na seji Komisije Državnega sveta za državno ureditev so bila izpostavljena tudi vprašanja glede nastanitve migrantov. Obenem je bilo poudarjeno, da je zaradi vplivov, ki jih ima azilna in migracijska politika na lokalno skupnost, nujno aktivnejše vključevanje lokalnih skupnosti v proces nastajanja in uporabe zakonodaje na tem področju. Zaradi hitrih sprememb na tem področju bi bilo nujno sprotno obveščanje lokalnih skupnosti o stanju in ukrepih v posameznih lokalnih skupnostih. Ob tem velja spomniti na iskanje lokacij in objektov za migrantske namestitvene centre, ki bodo namenjeni migrantom, ki jih Avstrija in Nemčija zavračata, ker je bilo ugotovljeno, da ne izpolnjujejo pogojev za dodelitev statusa po Zakonu o mednarodni zaščiti (Kidričevo, Šenčur, Logatec, Lenart, Vrhnika). Vlada Republike Slovenije žal lokalnih skupnost o iskanju lokacij in objektov za namestitvene centre za migrante ne obvešča dovolj. Vlada Republike Slovenije s tem ne izkazuje zadostne skrbnosti in odgovornosti za blaginjo in varnost Republike Slovenije ter njenih državljanek in državljanov.

Skozi zakonodajni postopek v Državnem zboru, v drugi in tretji obravnavi, so se odprla številna vprašanja glede varnostnega vidika Republike Slovenije ter njenih državljanek in državljanov v času migrantske krize. Vzrok za migrantsko krizo so vojne razmere na Bližnjem vzhodu in s tem povezan begunski val, pri čemer je potrebno omeniti, da je begunec oseba, ki pred vojno prebeži v prvo varno državo. V še večji meri pa na

migrantsko krizo vplivajo ekonomski migrantski tokovi, ki te okoliščine izkoriščajo ob dobro organizirani mreži tihotapcev ljudi, in teroristične skupine, ki migrantske tokove izkoriščajo, da svoje aktiviste pošiljajo v Evropsko unijo. Po podatkih Policije je preko meje Republike Slovenije z Republiko Hrvaško od 16. 10. 2015 do 8. 3. 2016 do 6. ure vstopilo 477.791 nezakonitih migrantov, katerih namen je bil večinoma čim prej prečkati Republiko Slovenijo.

Dogajanja v balkanskih in sredozemskih državah kažejo, da se bo val migracij v letošnjem letu nadaljeval in celo povečeval. Nekatere projekcije kažejo, da se bo nadaljeval še več let. Države, v katere so bili migranti prvotno namenjeni, so že zaostriale zakonodajo s področja mednarodne zaščite. Prav tako so začele omejevati vstop migrantov (za Republiko Slovenijo je najbolj pomembna Avstrija) ter začele vračati nezakonite migrante v države, odkoder so prišli.

Trend, ki se bo odvijal v naslednjem obdobju, bo potekal v dveh smereh. Nadaljevali se bodo prihodi migrantskih skupin iz juga Evrope, ob čemer se bomo še naprej soočali z omejevanjem s strani ciljnih držav. Istočasno se bo nadaljevalo tudi vračanje migrantov, ki ne bodo izpolnjevali pogojev za vstop v ciljne države. Vračanje migrantskih skupin v Republiko Slovenijo že poteka in predstavlja nevarnost, da bo Republika Slovenija z zlorabami zakonodaje o mednarodni zaščiti postala žep za migrante, ki niti niso prišli iz vojnih območij ali pa celo prikrivajo izvor države, iz katere so prišli. To nesporno predstavlja veliko varnostno tveganje, s katerim se moramo soočiti pravočasno in učinkovito.

Menimo, da bi v Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) morali slediti rešitvam, ki so jih sprejele druge države, ki jih je v zadnjem letu doletela migrantska kriza, kot npr. Avstrija, Švedska, Danska, Nemčija, ki so zaostriale zakonodajo s področja mednarodne zaščite.

4. Predlagatelji poudarjamo, da bi v Zakonu o mednarodni zaščiti morala ostati rešitev, ki je bila s predlogom za amandma odbora na predlog največje koalicijske poslanske skupine SMC sprejeta v drugi obravnavi na 16. seji Odbora Državnega zbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Ob tem je bila tako sprejeta dopolnitev določbe, ki opredeljuje, kdaj je prošnja za mednarodno zaščito nedopustna in jo pristojni organ s sklepom zavrže: in sicer, če je glede na okoliščine njegovega vstopa jasno, da je prosilec v Republiko Slovenijo vstopil iz države, ki je članica Evropske unije. S tem bi bila sprejeta tudi ustrezna raven varnosti v Republiki Sloveniji ter njenih državljanek in državljanov. Takšna rešitev je po navedbah notranje ministrice tudi v celoti usklajena s postopkovno direktivo.

Vendar so potem na 16. redni seji Državnega zbora v drugi obravnavi Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) poslanke in poslanci koalicije v nasprotju z mnenjem ministrice za notranje zadeve mag. Vesne Györköš Žnidar podprli amandma poslanske skupine ZL, s katerim so črtali tudi to alinejo.

Ministrica za notranje zadeve mag. Vesne Györköš Žnidar je na seji Državnega zbora dne 1. 3. 2016 ob drugi obravnavi Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) v zvezi z 51. členom poudarila naslednje:

»Veliko govora je o 51. členu oziroma o spremembah 51. člena v Zakonu o mednarodni zaščiti. Tukaj moram povedati, da glede zavrženja prošnje kot nedopustne v primerih, ko storilec pride oziroma pardon, ko prosilec pride iz tretje varne države. Tukaj moram pojasniti, da je ta določba v celoti usklajena s postopkovno direktivo, še vedno bo šlo za individualno obravnavo, torej prosilec bo lahko še vedno pri osebnem razgovoru predstavil dejstva in dokaze in izkazal, zakaj konkretno določena država zanj osebno ni varna. In pa tudi se bo presojalo ali je dejansko imel možnost zaprositi za mednarodno zaščito, torej iz utemeljenih razlogov v zadevni državi. Tako da ta segment nikakor ni spregledan in tudi mislim, da je povsem jasno, da je to primerno upoštevano.

Kar se pa tiče predlogov, ki se nanašajo na možnost zavrnitve oziroma zavrženja prošnje kot nedopustne, ko je iz okoliščin vstopa prosilca jasno, da je v Republiko Slovenijo vstopil iz države, ki je država članica Evropske unije. Tukaj pa je treba poudariti, da trenutna veljavna zakonodaja s področja mednarodne zaščite na ravni Evropske unije in posledično tudi na nacionalni ravni ne omogoča hitre in učinkovite obravnave v primeru, kadar gre za masovno število prošenj za mednarodno zaščito. Zato ocenjujemo, da je predlog, kot sem ga ravnokar navedla, utemeljen, da je na mestu. Pri tem se seveda izhaja iz predpostavke, da bi oseba, ki potrebuje zaščito moralaza to mednarodno zaščito zaprositi v zanj prvi varni državi, pri čemer se predlagana rešitev omejuje zgolj na države članice Evropske unije. Vemo, da so države članice Evropske unije s protokolom k Amsterdamski pogodbi, se manifestirajo kot varne države izvora. Nenazadnje so tudi vse države članice Evropske unije podpisnice Ženevske konvencije, države članice Evropske unije so tudi zavezane k vzpostavitvi skupne evropske azilne politike oziroma skupnega evropskega azilnega sistema, ki temelji na principu, da je celotna Evropska unija območje svobode, varnosti in pravic, torej odprta za vse, ki jih legitimne okoliščine prisilijo k iskanju rešitve.

Tukaj je prav tako potrebno poudariti, da je na ravni Evropske unije smiselno enak mehanizem predviden tudi v Dublinski uredbi, ki določa pravila za določitev odgovorne države članice za obravnavo prošnje. Vendar pa glede na to, da Dublin vsebuje zelo zapletena postopkovna pravila, ta pravila, ti postopki v povprečju trajajo 5 do 6 mesecev in je torej v situacijah masovnih prihodov neuporabljiv, tako da se dejansko s to rešitvijo, o kateri se pogovarjamo danes, pravzaprav z nacionalnim vzvodom vzpostavi mehanizem iz Dublinske uredbe, ker se Dublin pravzaprav ne upošteva oziroma ne deluje. Potrebno je poudariti tudi to, da je predlagana rešitev opsijska. Torej, še vedno je glede na strukturo prosilcev za mednarodno zaščito možna vsebinska obravnavo določenih ranljivih skupin, bodisi mladoletnikov brez spremstva ali prošenj iz držav izbora za katere je očitno, da potrebujejo mednarodno zaščito. Vsekakor pa je s predlagano rešitvijo omogočeno boljše obvladovanje migrantskega toka in ne nazadnje glede na to, da gre za res masovne migracije, se tudi zminimizirajo možnosti za zlorabo azilnih postopkov oziroma postopkov mednarodne zaščite do katerih pa zagotovo vsekakor v danih okoliščinah prihaja.«

5. Zaradi vsega navedenega, še posebej pa zaradi tega, ker je treba zmanjšati tveganja za možnost zlorab v okviru postopkov po Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1) in zagotoviti varnost Republike Slovenije ter njenih državljanek in državljanov, se predlaga, da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1). Tudi zato, da se ponovno razmisli glede nerazumnega črtanja alineje v določbi 51. člena zakona, ki opredeljuje, kdaj je prošnja za mednarodno zaščito nedopustna in jo pristojni organ s

sklepom zavrže (da bi bilo tudi v primerih, če je glede na okoliščine njegovega vstopa jasno, da je prosilec v Republiko Slovenijo vstopil iz države, ki je članica Evropske unije). Nenazadnje tudi zato, ker je ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györköš Žnidar pojasnila, da je takšna rešitev usklajena s postopkovno direktivo.

* * *

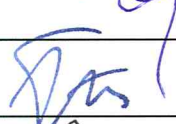
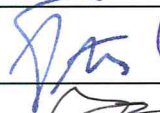

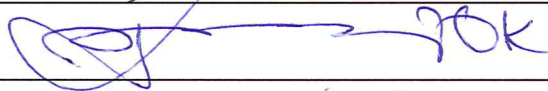
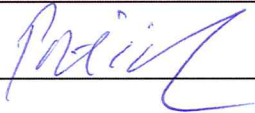
Skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Milošem Poholetom predlaga, da Državni svet sprejme naslednji predlog zahteve:

Državni svet Republike Slovenije je na izredni seji, dne, ob obravnavi Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ-1), EPA 958-VII, ki ga je Državni zbor sprejel na 16. redni seji 4. marca 2016, sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor ponovno odloča o Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1), EPA 958-VII.

PODPISI DRŽAVNIH SVETNIKOV

ŠT.	IME IN PRIIMEK	PODPIS
1.	MILOŠ POHOLE	
2.	BOJAN KEKEC	
3.	RAJKO FAJT	
4.	JOŽE SLIVŠEK	
5.	MILAN OVIŠIČ	
6.	YERMEJ VERMAČ	
7.	ALOJZ KOVŠČA	
8.	 JOK	BRANKO SAMBOJLOV
9.	JANKO POŽEŽIČ	
10.		

